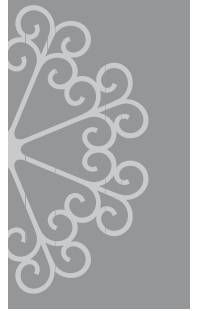

בית מדרש

בשבילי הפרשה

פרשת כי תצא תשע"ט

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD	7:00
Brooklyn, NY	6:50
Chicago, IL	6:43
Johannesburg, S. Africa	5:41
Lakewood/Deal, NJ	6:51
London, UK	7:05
Los Angeles, CA	6:44
Manchester, UK	7:12
Monsey, NY	6:51
Montreal, Quebec	6:51
Passaic, NJ	6:51
Toronto, Ontario	7:13
Yerushalayim	6:12
Zurich, Switzerland	7:24

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

כי תצא

לא ילבש גבר שמלת אשה

מעשה מפורסמת במי שהיה חצי זקנו לבן ורצה לצבוע, וע' מנחת פתים קפ"ב ומחנה חיים שכתבו להתיר משום שמכין משום צער, וזה מותר כמבואר בשבת נ' ע"ב, (ומבוא בגר"א קנ"ו?), וגם בושה הוי צער כמבואר בתוס' שם. (וע' לעיל בשם מנח"ש ח"ב פ"ב ז').

אכן באותו מעשה ע' דברי חיים ח"ב י"ד סי' ס"ב, ומהר"ם שיק קע"ג, וש"מ מהדו"ק ח"א ר"י שלא התירו מה"ט.

(וע' קובץ תשובות הגר"ש ח"א פ"א טעמים כי רק לענין דרבנן התירו תוס'. וע"ע קובץ תשובות ח"ג קל"ח).

וע' שו"ת מהר"י שטייף נ"ה דטעמים כי באמת אין בזה בושה אלא העיקר הוא שלא יהא נראה כזקן וזה ענין של יפוי. (ויש להוסיף לפי ביאור מהר"ם שיק בב"ח, דאין צער "מתיר" האיסור, אלא דלא אסרה תורה בכה"ג שמכין לדבר אחר, א"כ אם מכין באמת לדבר זה, אלא טעמו בזה משום בושה וצער, בזה לא מצינו היתר).

וע"ש דברי חיים שכתב עוד דכיון שיש עצה שיצבע לבן לכן אין להתיר לצבוע שחור מחמת בושה. (וכתב עוד, כי יש עצה להעביר כל זקנו כמו שעושים באשכנז. ולפי הצ"צ אין עצה בזה).

תשובה, והמתין להם עד הרגע האחרון כשכבר ירד מטר גפרית ואש, שמא יעשו תשובה. ובילקו"ש (וירא יח, כא) נאמר: אמר ר' אבא בר כהנא מלמד שפתח להם הקב"ה פתח של תשובה. למדנו, שלא רק שהקב"ה ממתיק ומצפה לתשובתם של הרשעים כדי שלא ייענשו, אלא הוא אף יורד ופותח להם פתח לשוב בתשובה.

ואם כך לעוברי רצונו, ק"ו לעושי רצונו ש'בכל צרתם לו צר' ו'עמו אנכי בצרה'. הקב"ה עמנו בכל צרה וצוקה, למשמע אוזן תגיל נפשנו. אך פחד יאחזנו, הקב"ה יורד ומצפה לתשובתנו! בל נהיה כסדום וכעמורה שלא נתנו ליבם לכך ולא ניצלו את התקרבותו של הקב"ה אליהם. עלינו לאחוז בקרבתו של הקב"ה הנמצא עמנו בעת צרה בגלותנו, לשוב לפניו בתשובה באמת ולהיכנס בפתח התשובה שפתח עבורנו, ואז נזכה שגם גופרית ואש מטר יהיו.

מִרְן הַמְּשִׁיחַ הַגֵּה"צ רבי חיים זאב פינקל זצ"ל

כאשר הגיע לעת ערב לביתו של הגביר נשאל מיד למטרת בואו, והשיב כי הוא מגיע בשליחות הישיבה ועמלי התורה. הגביר אמר לו נחרצות כי הוא אינו תורם מכספו למטרות מעין אלו.

פנה אליו המשגיח ושאל האם מכיר הוא מקום בו יוכל להתאכסן בלילה, היות והטיסה חזור יוצאת רק למחרת, והגביר הזמין את המשגיח ללון בביתו.

למחרת, כאשר עמד המשגיח לצאת לדרכו פנה אליו הגביר ונתן בידו סכום כסף נכבד עד מאוד לטובת הישיבה.

תמה המשגיח: מה השתנה מהערב לברקר? ענה לו הגביר: בלילה, כאשר כבודו התפלל תפילת ערבית, שמעתי איך יוצאת הקריאת שמע והתפילה ממעמקי נפשו והרגשתי כי חייב ורוצה אני להיות שותף עמו במעשיו ופעולותיו, לכן מרים אני תרומה נכבדה זו לטובת ישיבתו.

זי"ע. תנצב"ה.

לא תלין נבלתו על העץ כי קבור תקברנו ביום ההוא (כא, כג)

איתא בגמ' (סנהדרין מו.): "לא תלין נבלתו על העץ וכו', אמר ר' מאיר בשעה שאדם מצ' טער שכינה מה לשון אומרת, קלני מראשי, קלני מזרועי! אם כן המקום מצטער על דמן של רשעים שנשפך ק"ו על דמן של צדיקים."

למדנו מלשון הגמ' שאפילו על צער גר פתו של הרשע שחייב סקילה ותליה מצטר ערת השכינה ואומרת "קלני מראשי, קלני מזרועי!" וק"ו כמה צער יש לשכינה בצערם של צדיקים.

ובמכילתא איתא (וירא, שירה ה): וה' המטיר על סדום ועל עמורה גפרית ואש וכו' – אם עשו תשובה הרי מטר, ואם לאו, גפרית ואש. למדנו שלפני שכילה הקב"ה את סדום ועמורה, ירד הקב"ה והתקרב אל תושביה הרשעים ופתח להם פתח של

דברי הובותינו

מִרְן הַמְּשִׁיחַ הַגֵּה"צ רבי חיים זאב פינקל זצוק"ל

י"ח באלול תשכ"ה

מרן המשגיח זצ"ל היה נוסע מידי כשנתיים למדינות דרום אפריקה במאמץ לגייס כספים לטובת הישיבה הקד', כאשר הוא מרגיש את יד ה' המצליחה את דרכו למעלה מדרך הטבע.

דרכו הייתה שלא לבקש כסף לטובת הישיבה, אלא לשוחח עם האדם אליו הגיע עד שהלה הרגיש כי רצונו להיות שותף בהחזקת התורה.

באחת מנסיעותיו נאמר לו כי בעיר מריר חקת מאוד חי גביר יהודי אשר יש ביכולתו לתת סכומי כסף אדירים לטובת הישיבה. המשגיח זצ"ל לא השתהה ועלה על טיסה מייוחדת לאותה העיר.

דברי הובותינו

סוד סגולת הזמן

לקבלת התורה.

הרי מבואר שה"זמן" הוא הסיבה והמהווה את מתן תורה, הוא הגורם שיכנס אדה"ר לגן עדן, וכך הוא בכל המועדים אין זמן יציאת מצרים נעשה במקרה בחודש ניסן, אלא הזמן ההוא הוא גרימת וסיבת יציאת מצרים.

זמן מתן תורתנו אינו זמן שניתנה תורה, אלא הוא עצמו "זמן מתן תורתנו", תוקף הזמן מצד עצמו יש בו סגולה ומעלה שמחמת כן ניתנה בו תורה, וכן "זמן חירותנו" מצד סגולת הזמן הריהו זמן של גילוי שכינה.

וביאר מה שאמרו ז"ל (סוכה כט.) בזמן שהמאורות לוקים סימן רע וכו', בזמן שהחמה לוקה סימן רע לעכו"ם, בזמן שהלבנה לוקה סימן רע לשונאיהם של ישראל. ולכאורה הלא זמן הליקוי ידוע וברור לפי חשבון, ואיך מאורעות נקבעים לפי זמן ידוע. אכן לדברינו באמת זהו סוד העניין וכח הזמן, הוא הסיבה המסובבת למאורעות. וכל תפקיד האדם להיות באותו הזמן, להכין את עצמו לקבל השפעת הזמן.

וכן בעידנא דזיתחא שהוא זמן בין המצרים מצינו בהלכה שאין מכין את הילדים. שזהו עבודת האדם שלא להיתקל ב"זמן", שהוא יכול לגרום תקלה ופורענות. ובודאי שמידה טובה גדולה ממידת פורענות, שבזמן המועדים תפקיד האדם לקבל שפע של רוחניות מאותו "זמן חירותנו" "זמן מתן תורתנו" וכיוצ"ב.

סוד הזמן הוא עצום ונשגב עד שכל הבריאה כולה היא סובבת לפי הזמן. וכמו שאמרו ז"ל (מכות כג:) שס"ה לא תעשה כנגד שס"ה ימות החמה. ובודאי אינו סימן בעלמא. אלא שס"ה ל"ת יש להם שייכות

ימים אלו, ימי הרחמים והסליחות הרי אלו ימים מסוגלים לרחמים ורצון, וכמו שהביא החיי אדם (בהלכות ר"ה) מהתנא דבי אליהו שהיו ימים אלו ימי רצון מאז שעלה משה רבינו ע"ה למרום, להביא לוחות שניות, מר"ח אלול עד יוה"כ שהיה גמר כפרה ואמר לו הקב"ה סלחתי כדבריך, ולכן עד זמן דידן יש בסגולת ימים אלו להיותם ימי רחמים ורצון.

והנה בסגולת הזמן מצינו בחז"ל (קה"ר, ג') "לכל זמן ועת לכל חפץ זמן". זמן היה לאדה"ר שיכנס לגן עדן שנא' ויניחהו בגן עדן, וזמן היה לו שיצא משם שנא' ויגרש את האדם וכו'. זמן היה לאברהם שינתן לו המילה וכו'. וזמן היה לבניו להימול, שימולו בב' מקומות אחד במצרים ואחד במדבר. ועת לכל חפץ תחת השמים. זמן היה שתנתן התורה לישראל.

והאריך בזה אדזמו"ר זצ"ל במעלת ימי האלול, עד כמה תוקף סגולת הזמן. הנה אדה"ר יציר כפיו של הקב"ה, הרי כל תכלית ברייתו ושלימותו היה להכנס לגן עדן, זהו עיקר יצירתו וכל עבודתו שיהא ברוממתו ומעלתו בגן עדן. ואעפ"כ הכל תלוי בזמן, זמן היה לאדה"ר שיכנס לגן עדן, ואילו הזמן לא היה נכנס. גם ביציאתו הלא גורש מגן עדן כיון שחטא באכילתו מעץ הדעת, ואיך תולים הכל בזמן - זמן שנקבע לו מכבר ליציאתו מגן עדן.

וע"ז הדרך קשה, הלא כלל ישראל הכינו את עצמם לקבלת התורה, כאיש אחד בלב אחד, הכשירו את עצמם שיוכלו לקבל את התורה. כל תכלית יציאת מצרים היתה לקבלת התורה בהר סיני, שזהו תכלית הבריאה, וגם בזה אמרו ז"ל זמן היה שתנתן תורה לישראל, כלומר הזמן היה הגורם

והשפעה מסוד ימות החמה. אמנם אין בהשגתנו לגבי דברים אלו, אבל ודאי מורים לנו חז"ל תוקף ומעלת הזמן, שידע האדם לנצל זמנים אלו.

ובודאי לדין בימים אלו ימי הרחמים והסליחות שנקבעו להיות מסוגלים לסליחה ומחילה כיון שהם "זמן סליחה ומחילה". חובת האדם לנצל כל שעה ורגע באלו הימים. לקבל השפעת הזמן, להיות רצוי ומקובל להתקרב להשי"ת בתכלית ע"י תשובה שלימה. וכבר הזכרנו מה שהמשיל אדזמו"ר מימי הקייטא במעיינות מרפא, כמה צריך האדם לנצל כל רגע בשהייתו שם בעבור היותו שם רק לתקופת זמן.

מלבד עצם התעסקות האדם בימי האלול במירוק החטא בחרטה ובקבלה לעתיד ובכל דרכי התשובה. יש בימים אלו זמן מסוגל לשפע של רחמים, וכמה שינצל האדם יוכל לזכות יותר, ולהתעלות עד בלי גבול.

ידוע מה שאמר הגר"י מפטרבורג זצ"ל שהרי ודאי הבריאה כולה מלאה רחמים שהרי במידת הדין לא היה בכח העולם להתקיים. ועדיין בימים אלו פתח הקב"ה שערי רחמים בשביל לקבל תשובת עמו ישראל, לנקות ולזכך הבריות מכל חטאתם, וא"כ נתבונן לידע כמה שפע של רחמים קיימים בימים אלו. ואיך לא ישכיל האדם להשתדל בכל כוחותיו לנצל ימים אלו לתשובה לתורה ומצוות.

הקב"ה יעזור שיתן לנו את הכוחות לזכות לקבל את השפע בימים אלו, שישפיע עלינו לכל השנה כולה בתורה ובתפילה ובכל מידות רוחניות.

מתוך קונטרס "מראש צורים"

שיחות מורנו שליט"א על אלול וימים נוראים

Use Your Opportunities!

Harav Hagaon Meir Tzvi Shpitzer Shlita

The mitzvah of *shiluach haken* is followed immediately by the mitzvah of *maakeh*, erecting a fence: *כִּי תִבְנֶה בַּיִת חֹדֶשׁ וְעֵשִׂית מַעֲקֵה לְגַגְךָ*. Rashi, citing *Midrash Tanchuma*, explains the juxtaposition of these mitzvos as follows:

אם קיימת מצות שלוח הקן סופך לבנות בית חדש ותקיים מצות מעקה, שמצוה גוררת מצוה, ותגיע לכרם ושדה ולבגדים נאים.

When a person does one mitzvah, he merits further opportunities for mitzvos: *mitzvah goreres mitzvah*. Therefore, if a person does *shiluach haken*, Hakadosh Baruch Hu will enable him to build a house and fulfill the mitzvah of *maakeh*, and if he does that, Hakadosh Baruch Hu will give him a vineyard, a field, and clothing with which to perform additional mitzvos.

We would have understood that the *s'char* of *shiluach haken* is the nice house, and the *s'char* of *maakeh* is the vineyard and the *parnassah*. But Rashi tells us otherwise – no, the *s'char* of *shiluach haken* is the opportunity to be able to fulfill the mitzvah of *maakeh*. Hakadosh Baruch Hu gives us a house because the house serves to facilitate the mitzvah of *maakeh*. The same applies to the vineyard: the vineyard itself is not the *s'char* of the mitzvah – the opportunity to do a mitzvah is the *s'char* of the mitzvah! These mitzvah opportunities are the most precious things, and all of the *gashmiyus* that comes along with it is there only to serve the mitzvah.

The Mishnah says, in *Avos*, that *שינה של שחרית* is one of the things that are *העולם מן האדם* – sleeping in the morning is a death sentence. Why, wonders Rabbeinu Yonah, does a person deserve such a terrible punishment for sleeping in the morning? He explains that this is not a punishment. A fellow goes to sleep in the night and has the opportunity to rise in the morning with fresh *kochos*, a clear mind, and physical capabilities, all of which are given to him to utilize for *avodas Hashem*, in whatever form his personal *avodas Hashem* takes. And what does he do? He turns right over in bed, failing to maximize the opportunities Hakadosh Baruch Hu has given him. Such a person, says Rabbeinu Yonah, doesn't belong in this world, because this is a world where we are meant to use the opportunities we are given.

If you don't use your opportunities, if you don't understand that a house is an opportunity for the mitzvah of *maakeh* and a vineyard is an

opportunity for further mitzvos, then you don't belong in this world.

The Gemara tells us: *כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים* – if someone honors Shabbos, Hakadosh Baruch Hu pays him back with endless reward. The Beis Yosef explains that this doesn't mean that when he does the spiritual mitzvah of being *השבת את מענג* he gets a physical *s'char* of *בלי מצרים*. On the contrary, says the Beis Yosef, the reward is that Hakadosh Baruch Hu gives him additional money, granting him further opportunities for *kavod Shabbos* and other mitzvos. *That's why he is given s'char.*

Hakadosh Baruch Hu gives us so many opportunities for mitzvos, and our job is to utilize each and every one of them.

We say in the Rosh Hashanah davening: *אדם יסודו מעפר וסופו לעפר* – man was originally created from earth, and every person eventually reverts to earth. When the Chiddushei Harim would recite these words, he would shed endless tears. Asked by his children why these words moved him to cry so much, he explained that we miss the point – the point is that we had the opportunity to transform earth into gold. We could have created gold, but we didn't utilize the opportunity Hakadosh Baruch Hu gave us, and nothing came of the opportunity.

Imbibing the Waters

Rav Yerucham, the mashgiach of the Mir yeshiva, writes in *Daas Chochmah U'Mussar* that in his times, in Mir and many other towns and villages, the water was contaminated, and it made people sick throughout the year. If a person could afford it, and had *seichel*, he would travel in the summer to a spa that offered natural springs, and the more you drank of the healthy water, the healthier you were throughout the year. Rav Yerucham, too, traveled to Carlsbad for the summer, and when he returned to the Mir yeshiva for the Elul *zman*, he recounted a conversation that he overheard between two gentiles on the train to Carlsbad.

"What are you planning to do when you arrive?" one inquired of the other.

"Well," the other responded, "first I'll go around to the different hotels and decide which is the most comfortable."

"And what are you going to do after that?"

"Then, I'll go around to the restaurants and decide where I'm going to eat supper."

"And what are you going to do after that?"

"After that I'll go to the spa and imbibe from the healthy springs."

At this point, the second fellow turned to the first and inquired, "And what are you going to do in Carlsbad?"

"I'm not going to go to the hotels or the restaurants," he replied. "I'm going to make a beeline for the spa and drink as much healthy water as I can. I can sleep comfortably in hotels and eat in nice restaurants back home. The reason I come here is to fortify myself by drinking from the springs in Carlsbad, so that I can remain healthy the whole year. And the more time that I spend drinking, the healthier I'm going to be."

This idea, says Rav Yerucham, applies to every one of us. Hakadosh Baruch Hu gives us opportunities: every day is an opportunity, every *tefillah* is an opportunity, every penny we earn is an opportunity. We have to make sure not to waste these opportunities by looking at hotels and restaurants, and instead imbibe from the waters that fortify us and enable us to do *avodas Hashem*.

A Talent is a Calling

When Hakadosh Baruch Hu instructed Moshe Rabbeinu to assign the construction of the Mishkan to Betzalel, the *passuk* introduces Betzalel in the following way: **רָאָה קְרָאתִי בְּשֵׁם בְּצַלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִטָּה יְהוּדָה:** "See," Hakadosh Baruch Hu says, "I have called upon Betzalel, and I have endowed him with the *kochos* that he needs in order to build the Mishkan."

The *meforshim* note that this *passuk* seems to imply that there has been a previous conversation between Hakadosh Baruch Hu and Betzalel. Yet when we turn back, we find no previous mention of Betzalel anywhere. This is the first time that Betzalel arrives on the world stage, and yet he is introduced with the words, "See, I have called upon Betzalel." How are we to understand this *passuk*?

In *Darash Moshe*, Rav Moshe Feinstein offers a beautiful explanation. Betzalel, from the day he was born, was endowed by Hakadosh Baruch Hu with the *kochos* and understanding to be able to construct beautiful structures and fashion outstanding *keilim*.

Similarly, every person is given *kochos*, and if you are given *kochos*, they must be utilized for *avodas Hashem*. Every capability that a person has is meant to be harnessed for *avodas Hashem*; that's why it was given to him in the first place.

Betzalel was not blessed with artistic ability to be able to make nice sculptures in his own home. The fact that he possessed these heaven-sent *kochos* is itself a calling: **קְרָאתִי בְּשֵׁם בְּצַלְאֵל:** Similarly, every one of us can look in the mirror and see the resources that Hakadosh Baruch Hu has given us. Some of us have time, others have talents, others have money, and others have health – and everything Hakadosh Baruch Hu gives us is a calling, an opportunity for *avodas Hashem*. If you have a home, it was given to you to do the mitzvah of *maakeh*. If you have a vineyard, it was given to you to do mitzvos with.

We have to look at life as a series of opportunities – *mitzvah goreres mitzvah* – and know that every opportunity in life has been given to us for *avodas Hashem*.

By taking advantage of these opportunities, may we all be *zocheh* to a *kesivah vechasimah tovah*.

You have a chance before Yom Tov to help catch up the yungerleit on their kollel checks.

Whether you have not donated to the *Mir* in the past year, or you are a current donor, you can now make a really big difference in the budget of the yeshiva. A group of benefactors has offered to double - above and beyond what they already give - any donation from donors who have not contributed in the past year, or current donors who increased their annual commitment. As the yeshiva has experienced significant growth recently, it has become necessary to expand its donor base. Now, for a limited time, your donation will fill this vital need and will motivate others to do the same. **Please contribute today.**

48 HOURS LIMITED TIME DONATION WINDOW

SEPTEMBER 25-26
כ"ה - כ"ו אילול

YOUR DOLLAR IS WORTH DOUBLE!
NEW DONOR MATCHING CAMPAIGN

YESHIVAS MIR YERUSHALAYIM
5227 NEW UTRECHT AVENUE
BROOKLYN, NEW YORK 11219
P 718.508.3366 F 718.851.1999
E CATCHUP@THEMIR.ORG
W WWW.THEMIR.ORG

JOIN THE TEAM CALL 718.508.3366 VISIT WWW.THEMIR.ORG